

Tjaša Prudič, vodja projektnega tima
OŠ »Jožeta Krajca« Rakek

OBČUTEK VARNOSTI JE NA PRVEM MESTU

A sense of security comes first

Vstopam v četrto leto vodenja šolskega projektnega tima v projektu OBJEM. Naš šolski projektni tim ni bil oblikovan kot učeča se skupnost, ki bi nastala iz skupnih potreb posameznikov, da pogledajo v svojo poučevalno prakso ali si delijo razmišljanja o podobnih vsebinah, nove pristope pa preizkušajo v svoji praksi in spoznanja delijo, temveč je bil izbran s strani vodstva. Sama pa sem sprejela ponujeno vlogo njegove vodje.

Bila so zahtevna leta, polna »kaosa«, lastnih razmišljanj o pomembnosti dela, iskanja potrditev (ki jih potrebujem) in zadovoljstva članov. Šele sedaj sem s svojim delom zadovoljna. Kljub temu, da je še veliko izzivov, ki so nam jih ponudili v projektu, zdaj vem, kaj zmoremo in kaj je za nas v tem trenutku mogoče preveč. Sprašujem se, do kod lahko gremo, da bomo še pluli na visokih valovih varnosti.

V prispevku bom opisala pot, ki smo jo prehodili v projektnem timu. Morda bodo naše izkušnje služile tudi komu, ki je na enaki poti kot mi ali pa na to pot šele vstopa. Pozornost namenjam vsemu, kar nas je podprlo, da smo se v timu počutili varno in hitreje postali učeča se skupnost. Veliko dobrih informacij in protokolov o učečih se skupnostih najdete v priročniku Učiteljji, raziskovalci lastne prakse (<https://www.zrss.si/pdf/linpilcare-ucitelj-raziskovalec-lastne-prakse.pdf>).

Prepričana sem, da je na prvem mestu občutek varnosti vseh članov tima. Ko govorim o varnosti, mislim tako na organizacijsko kot vsebinsko varnost.

Pri načrtovanju dela je bilo pomembno, da sem se z vodstvom dogovorila za dan in uro v tednu, ko člani niso imeli drugih obveznosti (pouka, dežurstva itd.) in je bil to čas za naš tim, naš projekt. Takrat so potekali vnaprej dogovorjeni sestanki in izobraževanja, takrat so imeli člani tudi čas, da se pripravijo za delo v zvezi s projektom in za pedagoški razmislek o svojem delu v projektu. Pomembno je tudi, da člani tima niso pretirano obremenjeni na drugih

področjih. Moje delo vodje je bilo, da z vodstvom dosežem dogovor v zvezi s tem. Tako je vodstvo tudi pokazalo, da v projekt verjame, da je pomemben del letnega načrta šole.

V projektu OBJEM potekajo tudi kolegialne hospitacije. Vodstvo šole je pokazalo veliko dobre volje pri urejanju nadomeščanj, sama pa s tem nisem obremenjevala članov tima. Če so na hospitacijo želeli priti, jim ni bilo treba skrbeti, kaj se bo dogajalo s poukom in preostalimi obveznostmi.

Ko govorim o vsebinski varnosti, mislim na to, da sem količino informacij premislila tudi vsebinsko. Ničkolikokrat sem se v prvih dveh letih ujela v past, da sem želela članom tima predstaviti vsebino ali izvesti delavnico, ki smo jo izvajali na delovnih srečanjih in usposabljanjih na Zavodu RS za šolstvo. S tem sem jih le zmedla, ob preveliki količini in zahtevah pa se je volja za delo manjšala. Tako sem sproti premislila, katere vsebine so tiste, ki so najpomembnejše za naše trenutne potrebe, in jih izpostavila, druge pa izpustila, jih le ponudila ali pa si jih prihranila za pozneje.

Varnost zagotavlja tudi način dela v projektnem timu, ko se začnemo ukvarjati z določeno vsebino oz. področjem. Ker nisem strokovnjakinja na področju bralne pismenosti in razvoja slovenščine, sem bolj usposobljenim na tem področju predstavila vsebine, o katerih vedo več, ali pa se ne skladajo z njihovimi prepričanji in vedenji. Tako sem vsebine uvajala v srečanja, ne da bi ogrožala sebe in druge. Pri

1. KAJ VIDITE? (Navajajte samo dejstva.) 10 MINUT • motivacija za suho delo pada • internet ima prihran kot predvidevano • učenci berejoraje kot predvidevano • učenci radi berejo stvari, ki jih silijo k raziskovanju • imajo visoko samozavestno branje • učitelja prebujata pozitivna informacija spodbuja branje • učenci radi berejo razpisne gradivo • učenci se radi spopadajo z drugimi	2. KAJ LAHKO PREDPOSTAVLJAMO O UČENCIH IN NJHOVEMU BRANJU? 5 MINUT • motivacija za branje se spreminja • učenci so prepričani, da berejo dobro • učenci radi berejo razpisne • radi berejo, če je branje izziv • knjige so jim dostopne
3. KAKO ZAJEM PODATKOV LAHKO VPLIVA NA POUČEVANJE IN UČENJE? • KAKŠNI BODO UKREPI, KI JIH BOSTE UVEDLI V SKUPINI, RAZREDU? • K ČEMU VAS SPODBUJA TA POGOVOR? 10 MINUT • več besedila pri pouku • večkrat sami privesijo zgodbe • ozavestiti, da je tudi branje vsta gibljiva • zvedeti se moramo prebrati, da učenci ne marajo brati • večkrat razložiti besede	4. KAJ BOMO VNESLI V OPERATIVNI NAČRT ŠOLE? V INDIVIDUALNI OPERATIVNI NAČRT? 10 MINUT NASTASJA, POLONA, ŠPELA

► Rezultat – protokol dela z viri

tem sem se zavedala, da je pomembno, da so vsi člani aktivni in pri tem sodelujejo – da se skupaj učimo.

Pri vodenju delovnih srečanj sem velikokrat uporabila protokole, s katerimi sem se seznanila v projektu LINPILCARE in so mi v veliko pomoč pri delu s timom. Protokoli so objavljeni na spletni strani ZRSS <https://www.zrss.si/objava/linpilcare> in se lahko prilagajajo. Protokol je vnaprej dogovorjen potek dela in je časovno omejen. Časovna komponenta prinaša tudi varnost in spodbuja dobro in aktivno delo.

V nadaljevanju predstavljam, kako smo protokol dela z viri uporabili pri izvajanju rednega delovnega srečanja projektnega tima, s pomočjo katerega smo v timu naredili povzetek začetnega zajema podatkov merjenja kompetenc in bralne pismenosti naše šole v projektu OBJEM. V skupinah po tri so člani najprej vsak zase preleteli začetni zajem podatkov za našo šolo (15 minut), nato navajali dejstva (10 minut), ugotavljali, kaj lahko predpostavljajo o učencih in njihovem branju (5 minut), kako lahko zajem podatkov vpliva na poučevanje in učenje (10 minut), in razmišljali o svojem akcijskem načrtu (10 minut).

Zelo pomembno je bilo, da smo to naredili skupaj, saj sem sama v rezultatih videla čisto drugačne povezave, kot so jih videli člani. Protokol ni prinesel le strukture dela, temveč je aktivno vključil člane tima, ki so si med seboj izmenjali svoje poglede in delili izkušnje.

Drugi način je, da sem vnaprej posredovala gradivo. Na sestanku so člani najprej na plakate vsak zase zapisali odgovore na vprašanja, ki so se vsebinsko nanašala na poslano gradivo in temo sestanka. Ob koncu je eden od članov tima oblikoval povzetek vseh plakatov. Tako sem bila usmerjevalka procesa in odgovornost za uspešnost srečanja je bila porazdeljena na vse člane tima.

► Povzemanje skupnih ugotovitev članice tima

Zame varnost pomeni tudi, da vem, kaj bo vsebina srečanja. Tako sem vnaprej predvidela dnevni red, pripravila gradivo in povzetke, ob katerih so člani lažje sledili delu in vedeli, kaj se bo na sestankih tima dogajalo, na kaj se je treba pripraviti in kaj se od njih pričakuje. Članom tima sem velikokrat pripravila tudi tiskano gradivo, ki so ga dobili na sestankih. Pravijo, da jim to zelo ustreza. Tako se kot vodja vsebinsko in organizacijsko na sestanke dobro pripravim, člani pa so

vedno vnaprej obveščeni o vsebini in poteku sestanka. Poleg tega jim vnaprej napovem pričakovanja in iščem načine, kako bodo na srečanju aktivni, da bodo čutili pripadnost timu in projektu ter našim skupnim prizadevanjem. Na srečanju poskrbim, da ima vsak član priložnost povedati svoje mnenje, to je, da se sliši glas vsakega in se njihovo mnenje spoštuje.

V zadnjem obdobju, ko sem nekoliko ponotranjila tudi formativno spremljanje oziroma vsaj namene učenja, ob začetku srečanj člane vedno seznanim z nameni srečanja in ob zaključku namene skupaj preverimo. Še zdaj ne morem verjeti, kako preprosto je to in kako dober je rezultat.

► Ledolomilec – skupno branje

Dobro počutje spodbudijo tudi majhne stvari, kot so dobra kava, lepa misel, prijeten prostor, mize ali stoli v krogu, skupno soustvarjanje plakata, metode, kot so svetovna kavarna, čas za izmenjavo izkušenj in dobre prakse. Zato veliko pozornosti namenim tudi ledolomilec – tistim aktivnostim, ki ob začetku srečanja ogrejejo možgane, spodbudijo pogovor in omogočijo prijeten začetek srečanja. Tako so člani na srečanje tima prinesli dobro knjigo, ob različnih karticah npr. DIXIT, in razglednicah »Kaj me osreči« razmišljali o projektu, branju ... ali pa le povedali, na kaj so bili v preteklem tednu pri svojem poučevanju ponosni. Izvedene aktivnosti so pripomogle k večji povezanosti med člani projektnega tima.

Kot vodja in članica tima sem spoznala, da je občutek varnosti na prvem mestu, saj v varnem okolju zmoremo razmišljati o svoji poučevalni praksi, jo deliti z drugimi in jo spreminjati. V varnem okolju lahko postanemo učeča se skupnost.

► Sestanek tima na prostem ob karticah »Kaj me osreči«